

§ 338

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Petra Malinin talousarvioaloitteesta uusien ja peruskorjattavien päiväkotitilojen lapsikohtaisen tilamitoituksen nostamisesta

HEL 2021-002921 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle liitteenä olevasta Petra Malinin talousarvioaloitteesta uusien ja peruskorjattavien päiväkotitilojen lapsikohtaisen tilamitoituksen nostamisesta seuraavan lausunnon:

Tilojen suunnittelun lähtökohtia

Helsingissä on ollut käytössä vuodesta 2014 päiväkotien tilamitoituksen perustana kaupunginvaltuuston päätös lapsikohtaisesta 8 m² huoneistoalan tilavaatimuksesta. Vuonna 2017 valmistuivat päiväkotien tilasuunnitteluohjeet, jossa tilasuunnittelun perustana on varautua uusissa tilahankkeissa toteuttamaan sisätiloja 8 m² huoneistoalaa lasta kohden. Samaa mitoitusta on mahdollisuuksien mukaan toteutettu peruskorjauskohteissa, joita viime vuosina on kuitenkin toteutettu vain muutamia. Varhaiskasvatustoiminnan käyttöön varataan aina myös ulkoalueita, oma piha tai muu aidattu ulkoilutila. Pääosin ulkoilutilaa on voitu varata vähintään 12–15 m²/lapsi, poikkeuksena tiiviiseen kaupunkirakenteeseen toteutettavat hankkeet.

Päiväkodin käytössä olevat sisä- ja ulkotilat muodostavat yhdessä oppimisympäristön, joka suunnitellaan tukemaan varhaiskasvatuksen tavoitteiden saavuttamista. Lisäksi kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tavoitteena on, että koko kaupunki toimii oppimisympäristönä.

Päiväkotien tilasuunnitteluohjetta päivitetään parhaillaan, uusissa suunnitteluohjeissa keittiötilat on poistettu lapsikohtaisesta mitoituksesta. Suunnitteluohjeessa tavoitteena on monipuolinen ja muunneltava tilarakenne, jossa tiloja voidaan yhdistää monin eri tavoin toiminnan vaatimusten mukaan.

Varhaiskasvatuslaissa todetaan, että varhaiskasvatusympäristön on oltava kehittävä, oppimista edistävä sekä terveellinen ja turvallinen lapsen ikä ja kehitys huomioon ottaen. Lisäksi toimitilojen ja toimintavälineiden on oltava asianmukaisia ja niissä on huomioitava esteettömyys. Tilankäytön osalta ei ole laissa sitovia normeja mitoitukseen liittyen.

Tilojen käyttö ja käytön suunnittelu

Tällä hetkellä Helsingissä kunnallisissa päiväkodeissa on käytössä keskimäärin 9,6 m² sisätiloja lasta kohden. Lapsikohtaisen käytössä olevan pinta-alan seuraaminen on tärkeää, mutta tilojen toimivuutta, turvallisuutta ja terveellisyttä tulee arvioida kokonaisvaltaisesti. Erityisesti tulee kiinnittää huomiota tilojen pedagogiseen käytettävyyteen ja vuosittain tapahtuvaan lapsiryhmien tarpeiden mukaan tapahtuvaan tilojen käytön suunnitteluun.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla valmistellaan ennen varsinaisen tilanhankkeen hankesuunnittelun käynnistymistä tilojen käyttäjien kanssa pedagoginen toimintasuunnitelma. Tässä yhteydessä pohditaan etukäteen tilojen ja toiminnan välistä suhdetta sekä tilojen käyttömahdollisuuksia pedagogisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Tilojen mitoitusta keskeisempää on varhaiskasvatuksessa kiinnittää huomiota yhteisten tilojen, joustavien oppimisympäristöjen ja lapsiryhmille kohdennettujen omien tilojen väliseen suhteeseen. Pienempien lasten, alle kolmevuotiaiden lasten kohdalla tilojen tulee muodostaa selkeämmin omia rajattuja kokonaisuuksia, jolloin yhteistiloja käytetään vähemmän. Isompien lasten kohdalla voidaan käyttää enemmän pienryhmätiloja sekä yhteiskäyttöisiä tiloja. Jokaisella lapsiryhmällä on käytössä oma nimikkotila.

Suunnitteluohjeiden mukaisen akustiikan toteuttaminen vahvistaa tilojen monipuolista käyttöä ja luo miellyttäviä oppimisympäristöjä. Myös hygieniatilojen toteuttaminen ohjeistusten mukaisesti tukee varautumista mahdollisiin tuleviin pandemiatilanteisiin. Sisä- ja ulkotilojen käytön vuorottelu osana pedagogista tilojen käytön suunnittelua tuo väljyyttä tilojen käyttöön ja monipuolistaa käytössä olevia oppimisympäristöjä.

Tilamitoitusten merkittävä vaikutus kustannuksiin

Nykyiset päiväkotitilojen suunnitteluohjeet mitoituksineen tukevat kesällä 2020 hyväksytyyn toimitilastrategian suuntaviivojen mukaisia tavoitteita muun muassa toteuttaa ja ylläpitää laadultaan ja taloudeltaan hallittuja, terveellisiä, turvallisia rakennuksia, jotka täyttävät kaupungin ilmastotavoitteet. Lisäksi toimialan toiminnalliset tavoitteet koko kaupungista oppimisympäristönä sekä tilojen yhteiskäytön lisäämisestä tukevat kaupungin tilojen kokonaistaloudellista hyödyntämistä ja tilojen tehokasta käyttöä.

Kuluneella valtuustokaudella uusia kunnallisia päiväkotien tilapaikkoja on toteutettu noin 4400 paikkaa. Tämä tarkoittaa noin 44 000 brm². Tilojen rakentamiskustannukset Helsingissä ovat tällä hetkellä keskimäärin 4200 euroa/brm². Mikäli tilamitoituksena olisi käytetty 8 m²:n sijaan 9 m² tämä olisi kasvattanut rakentamisen kustannuksia noin 23 miljoonaa euroa ja lisännyt vuokratkustannuksia noin 1,6 milj. euroa vuodessa.

21.09.2021

Talousarviossa ei ole varauduttu tilamitoituksen muutokseen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen vs. toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Carola Harju, yksikön päällikkö, puhelin: 310 42542
carola.harju(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite, uusien ja peruskorjattavien päiväkotitilojen lapsikoh-
taisen tilamitoituksen nostaminen, Malin Petra

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnan lau-
suntoa 22.9.2021 mennessä valtuutettu Petra Malinin ja 13 muun alle-
kirjoittaneen talousarvioaloitteesta uusien ja peruskorjattavien päiväko-
titilojen lapsikohtaisen tilamitoituksen nostamisesta

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen vs. toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Carola Harju, yksikön päällikkö, puhelin: 310 42542
carola.harju(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite, uusien ja peruskorjattavien päiväkotitilojen lapsikoh-
taisen tilamitoituksen nostaminen, Malin Petra

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 14.09.2021 § 308